

**Obligațiile necontractuale în comerțul
internațional.**

Regulamentul Roma II.

Aspecte de drept material și de drept internațional privat

Universul Juridic

București

-2025-

PREFAȚĂ.....	5
INTRODUCERE	7
1. Aspecte generale privind cercetarea științifică realizată	7
2. Scurt istoric al temei abordate	11
3. Adoptarea Regulamentului Roma II	16
4. Reguli de interpretare	17
5. Relația cu alte acte europene aplicabile domeniului cooperării internaționale și cu dreptul național	20
6. Noțiunea de comerț european, ca parte a comerțului internațional	21
TITLUL I. FAPTELE ILICITE ÎN DREPTUL EUROPEAN AL COMERȚULUI	26
CAPITOLUL I. DOMENIUL MATERIAL DE APLICARE A FAPTELOR ILICITE	26
§1. Considerații introductive	26
Secțiunea I. Înțelesul noțiunii de „materie civilă și comercială”	28
§1. <i>Acta iure imperii</i>	33
Subsecțiunea 1. Noțiunea de materie civilă și comercială în jurisprudența Curtii Europene a Drepturilor Omului.....	38
§1. Noțiuni introductive.....	38
§2. Sfera de aplicare a materiei civile din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.....	39
Secțiunea II. Obligațiile necontractuale	41
§1. Considerații introductive	41
Subsecțiunea 1. Materia contractuală	42
Subsecțiunea 2. Materia necontractuală	47
§1. Privire specială asupra contractelor încheiate prin viciera consimțământului unei părți.....	54
Subsecțiunea nr. 3. Concluzii intermediare	58
Secțiunea III. Situații care implică un conflict de legi	60
Secțiunea IV. Domeniul teritorial de aplicare	62
Secțiunea V. Domeniul temporal de aplicare	63
Secțiunea VI. Materii excluse.....	64
Subsecțiunea 1. Materiile expres excluse prin Regulament	64
Subsecțiunea 2. Materiile excluse conform Regulamentului (UE) nr. 1215/2012.	76

CAPITOLUL II. PREJUDICIUL	81
Secțiunea I. Noțiunea de faptă ilicită	81
Subsecțiunea 1. Culpă ca element al faptei ilicite	89
Subsecțiunea 2. Prejudiciul	91
Subsecțiunea 3. Reguli particulare aplicabile în comerțul european	95
Secțiunea II. Aplicarea universală	96
Subsecțiunea 1. Doctrina responsabilității societății-mamă pentru faptele ilicite ale subsidiarelor sale cu sediul în străinătate (duty of care doctrine)	99
Subsecțiunea 2. Doctrina single economic unit	104
CAPITOLUL III. FAPTELE ILCITE	109
Secțiunea I. Norma generală	109
Subsecțiunea nr. 1. Evoluții ulterioare cauzei Shevill. Locul centrului de interes al victimei faptei ilicite	119
Secțiunea II. Prejudiciul indirect	121
Subsecțiunea 1. Situația subrogației prevăzute de art. 19 R.R.II	126
Secțiunea III. Norma specială	133
Subsecțiunea 1. Litigiile care implică mai multe părți (multi-party litigations). Doctrina centrului de gravitate al litigiului	136
Secțiunea IV. Norma derogatorie	138
CAPITOLUL IV. RĂSPUNDEREA PENTRU PRODUSE DEFECTUOASE	147
§1. Considerații introductive	147
Secțiunea I. Domeniul material de aplicare	148
Subsecțiunea 1. Obligațiile izvorând din producerea unui prejudiciu	151
Subsecțiunea 2. Distincții în raport de răspunderea pentru produsele neconforme sau care nu conferă siguranță în exploatare	152
Subsecțiunea 3. Noțiunea de „produs”	156
Subsecțiunea 4. Persoanele ținute răspunzătoare pentru prejudiciul cauzat de un produs	159
Subsecțiunea 5. Noțiunea de „comercializare” a produsului	160
Subsecțiunea nr. 6. Prejudiciul cauzat produsului însuși	164
Secțiunea II. Determinarea legii aplicabile	165
§ 1. Considerații introductive	165
Subsecțiunea 1. Convenția părților	165
Subsecțiunea 2. Reședința comună a părților	167
Subsecțiunea 3. Reședința obișnuită a părții la momentul producerii prejudiciului	168
Subsecțiunea 4. Țara din care a fost achiziționat produsul	170

Subsecțiunea 5. Legea țării în care a fost cauzat prejudiciul.....	172
Subsecțiunea 6. Legea țării de reședință a persoanei răspunzătoare de producerea prejudiciului.....	174
Subsecțiunea nr. 7. Clauza derogatorie	175
Secțiunea III. Relația cu convențiile internaționale relevante	177
Subsecțiunea 1. Relația cu Convenția de la Haga privind răspunderea pentru produse	177
 CAPITOLUL V. CONCURENȚA NELOIALĂ ȘI ACTELE CARE ÎNGRĂDESC LIBERA CONCURENȚĂ	
§1. Considerații introductive.....	179
§2. Istoricul reglementării.....	183
Secțiunea I. Actele de concurență neloyală.....	185
Secțiunea II. Țara în care sunt sau pot fi afectate relațiile concurențiale.....	189
Subsecțiunea 1. Actele de concurență care afectează mai multe țări.....	192
Subsecțiunea 2. Țara în care sunt afectate interesele colective ale consumatorilor	197
Secțiunea III. Concurența neloyală care afectează un singur competitor.....	202
Secțiunea IV. Actele care restrâng concurența	204
§1. Considerații introductive.....	204
§ 2. Istoricul reglementării.....	205
§3. Scopul reglementării.....	207
Subsecțiunea nr. 1. Noțiunea de „restrângere a concurenței” în sensul art. 101 și 102 TFUE.....	208
§1. Noțiuni introductive.....	208
§2. Noțiunea de restrângere a competiției prin obiect și efect	210
§3. Noțiunea de acord anticoncurențial.....	212
§4. Noțiunea de decizie a asociațiilor de întreprinderi	214
§5. Practica concertată.....	215
§6. Abuzul de poziție dominantă	216
Secțiunea V. Întreprinderile.....	221
Secțiunea VI. Faptele ilicite anticoncurențiale	225
Subsecțiunea 1. Faptele ilicite anticoncurențiale din Legea nr. 21/1996.....	227
Subsecțiunea 2. Dreptul la acțiune al persoanelor păgubite	228
Secțiunea VII. Piața afectată.....	232
§1. Aspecte introductive.....	232
Subsecțiunea 1. Regula generală.....	233
Subsecțiunea 2. Piața afectată sau care poate fi afectată.....	234

Subsecțiunea 3. Direct și substanțial afectată.....	237
§1. Piața direct afectată.....	237
§2. Piața substanțial afectată.....	240
§3. Concluzii intermediare.....	243
CAPITOLUL VI. DAUNE ADUSE MEDIULUI.....	245
§1. Noțiuni introductive.....	245
§2. Istoricul reglementării.....	247
Secțiunea I. Rolul convențiilor internaționale privind mediul.....	249
Secțiunea II. Excluderea din sfera de aplicare a prejudiciului de mediu a cererilor întemeiate pe dreptul public.....	253
Secțiunea III. Noțiunea de daună adusă mediului.....	255
Secțiunea IV. Relația art. 7 cu alte dispoziții ale Regulamentului sau cu alte dispoziții relevante.....	257
Subsecțiunea 1. Raporturile dintre art. 7 și alte prevederi ale Regulamentului....	257
Subsecțiunea 2. Relația art. 7 R.R.II cu art. 7 pct. 2 din Regulamentul privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.....	260
Secțiunea V. Legea aplicabilă.....	261
Subsecțiunea 1. Locul materializării prejudiciului.....	261
Subsecțiunea 2. Locul evenimentului cauzator al prejudiciului de mediu.....	262
Subsecțiunea nr. 3. Momentul la care sau până la care poate fi aleasă legea aplicabilă litigiului.....	264
Secțiunea VI. Directiva 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediu înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului.....	266
CAPITOLUL VII. ÎNCĂLCAREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ.....	270
§1. Noțiuni introductive.....	270
§2. Istoricul reglementării.....	271
Secțiunea I. Sfera de aplicare.....	271
Subsecțiunea 1. Domeniul material de aplicare.....	271
Subsecțiunea 2. Drepturile de autor.....	275
Subsecțiunea 3. Drepturile conexe.....	277
Subsecțiunea 4. Dreptul la protecția bazelor de date.....	277
Subsecțiunea 5. Drepturile de proprietate industrială.....	280

Subsecțiunea 6. Drepturile de proprietate intelectuală unitare la nivel unional.....	282
Subsecțiunea 7. Secretele comerciale.....	283
Subsecțiunea 8. Protecția suplimentară.....	286
Secțiunea II. Obligații necontractuale.....	286
Subsecțiunea 1. Sfera de aplicare.....	286
Subsecțiunea 2. Tipuri de acțiuni.....	287
Subsecțiunea 3. Privire particulară asupra acțiunii în contrafacere.....	293
Subsecțiunea 4. Noțiunea de utilizare în comerț.....	299
Secțiunea III. Domeniul legii aplicabile.....	303
§1. Noțiuni generale.....	303
Subsecțiunea 1. Domeniul personal de aplicare.....	307
Subsecțiunea 2. Domeniul teritorial de aplicare.....	309
Secțiunea IV. Determinarea legii aplicabile.....	311
§1. Noțiuni introductive.....	311
Subsecțiunea 1. Regula generală - art. 8 alin. (1) din Regulament.....	313
Subsecțiunea 2. Regula specială - art. 8 alin. (2) din Regulament.....	317
§1. Acte săvârșite într-un singur stat (<i>single state scenario</i>).....	317
§2. Acte săvârșite în mai multe state (<i>multi state scenario</i>).....	320
Secțiunea V. Aspecte jurisdicționale.....	323
§1. Noțiuni generale.....	323
Subsecțiunea 1. Reguli cu caracter particular.....	325
CAPITOLUL VIII. ACȚIUNILE SINDICALE.....	331
§1. Noțiuni introductive.....	331
§2. Scurt istoric.....	332
Secțiunea I. Sfera de aplicare.....	334
§1. Aspecte generale.....	334
Subsecțiunea 1. Domeniul material de aplicare.....	334
Subsecțiunea 2. Noțiunea de acțiune industrială.....	335
Subsecțiunea 3. Tipuri de cereri pe care art. 9 le acoperă.....	341
Subsecțiunea nr. 4. Domeniul personal de aplicare.....	342
Secțiunea II. Țara în care a fost sau va fi întreprinsă acțiunea industrială.....	344
Subsecțiunea nr. 1. Acțiuni industriale de solidaritate de tip sympathy action.....	346
TITLUL II. FAPTELE LICITE CA IZVOR DE OBLIGAȚII NECONTRACTUALE LA NIVEL EUROPEAN.....	348
§1. Istoricul reglementării.....	348

CAPITOLUL I. ÎMBOGĂȚIREA FĂRĂ JUSTĂ CAUZĂ.....	350
§1. Noțiuni introductive	350
Secțiunea I. Conceptul de îmbogățire fără justă cauză.....	351
Subsecțiunea nr. 1. Criterii de diferențiere între îmbogățirea fără justă cauză și plata nedatorată.....	354
Subsecțiunea nr. 2. Criterii de diferențiere între îmbogățirea fără justă cauză și obligația contractuală	356
Subsecțiunea nr. 3. Criterii de diferențiere între îmbogățirea fără justă cauză și fapta delictuală.....	367
Secțiunea II. Determinarea legii aplicabile	371
§1. Aspecte generale	371
Subsecțiunea 1. Strânsa legătură cu un raport preexistent între părți	372
Subsecțiunea 2. Pre existența unui contract.....	376
Subsecțiunea nr. 3. Pre existența unei fapte ilicite	382
Subsecțiunea nr. 4. Legea reședinței comune a părților	384
Subsecțiunea nr. 5. Locul îmbogățirii	386
Subsecțiunea nr. 6. Țara care prezintă în mod vădit o mai strânsă legătură cu îmbogățirea.....	388
Secțiunea III. Aspecte jurisdicționale.....	390
§1. Considerente de ordin general	390
Subsecțiunea 1. Normele de competență privind îmbogățirea fără justă cauză.....	391
 CAPITOLUL II. GESTIUNEA DE AFACERI.....	 396
§1. Noțiuni introductive	396
Secțiunea I. Conceptul de gestiune de afaceri	397
Subsecțiunea 1. Criterii de diferențiere a gestiunii de afaceri de îmbogățirea fără justă cauză.....	400
Subsecțiunea 2. Criterii de diferențiere a gestiunii de afaceri de răspunderea contractuală	402
Subsecțiunea 3. Criterii de diferențiere a gestiunii de afaceri de răspunderea delictuală	406
Secțiunea II. Determinarea legii aplicabile	408
§1. Considerente generale	408
Subsecțiunea 1. Strânsa legătură cu un raport preexistent între părți	410
1.1. Pre existența unui contract	410
1.2. Pre existența unei fapte ilicite	411
1.3. Alte tipuri de raporturi preexistente între părți	413

Subsecțiunea nr. 2. Legea reședinței comune a părților.....	413
Subsecțiunea nr. 3. Legea țării în care are loc gestiunea de afaceri.....	414
Subsecțiunea nr. 4. Țara care prezintă în mod vădit o mai strânsă legătură cu gestiunea de afaceri.....	416
 CAPITOLUL III. CULPA IN CONTRAHENDO	418
§1. Noțiuni introductive.....	418
Secțiunea I. Noțiunea de înțelegeri precontractuale.....	420
Subsecțiunea nr. 1. Aspecte particulare ale tratativelor precontractuale.....	422
Subsecțiunea nr. 2. Distincția între culpa in contrahendo și răspunderea delictuală	427
Subsecțiunea nr. 3. Distincții între culpa in contrahendo și răspunderea contractuală.....	431
Secțiunea II. Legea aplicabilă <i>culpei in contrahendo</i>	437
 CAPITOLUL IV. ALEGEREA LEGII APLICABILE RAPORTULUI JURIDIC NECONTRACTUAL	441
§1. Considerente generale.....	441
Secțiunea I. Sfera de aplicare a libertății de alegere.....	443
Subsecțiunea nr. 1. Alegerea legii aplicabile	444
Subsecțiunea nr. 2. Desfășurarea unei activități comerciale.....	448
Subsecțiunea nr. 3. Caracterul explicit sau rezonabil înțeles al legii aleasă de părți.....	449
3.1. Acordul privind competența de soluționare a unui litigiu	451
3.2. Stabilirea în cadrul unei clauze contractuale a competenței jurisdicționale.....	453
3.3. Trimiterile efectuate la terminologia unui anumit sistem juridic.....	454
3.4. Relevanța negocierilor precontractuale	454
3.5. Alegerea unei convenții internaționale.....	457
 CONCLUZII FINALE ȘI PROPUNERI <i>DE LEGE FERENDA</i>	458
1. Rezultatele cercetării științifice	458
2. Propuneri <i>de lege ferenda</i>	463
 BIBLIOGRAFIE.....	467

TITLUL I

FAPTELE ILCITE ÎN DREPTUL EUROPEAN
AL COMERȚULUI

Capitolul I

Domeniul material de aplicare a faptelor ilicite

§1. Considerații introductive

Potrivit art. 1 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 864/2007 (prescurtat R.R.II), privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale, acesta este aplicabil obligațiilor necontractuale care pot lua naștere în materia civilă în sens larg, incluzând aici și materia comercială, în ipotezele ce presupun incidența unui element extraneu. Sfera de aplicare a regulamentului nu se circumscrie materiilor considerate de drept public sau răspunderii organelor Statului pentru acțiuni sau omisiuni efectuate în exercitarea autorității publice.

Noțiunea „materie civilă și comercială” reprezintă un concept autonom, de drept, al Uniunii Europene și include, în principiu, toate cauzele de drept privat, respectiv de drept civil în sens larg. În această interpretare, materia comercială este privită doar ca o subdiviziune a celei civile, ea fiind expres indicată în conținutul art. 1 din Regulament doar pentru a aduce claritate în legătură cu domeniul material de aplicare al acestui act unional, în special pentru acele sisteme de drept din statele membre care adoptă sistemul dualist și disting între aceste două ramuri de drept, având în realitatea lor normativă atât un Cod civil, cât și un Cod comercial (precum este cazul în Franța sau Spania).

De altfel, același obiect de reglementare, respectiv materia civilă și comercială, constituie și obiectul celorlalte două regulamente europene de care Regulamentul Roma II este strâns legat, astfel cum chiar considerentul nr. (7) al acestuia dispune. În acest sens, este de reținut că atât art. 1 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 593/2008 (prescurtat R.R.I), cât și art. 1 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 (prescurtat R.B.I bis) se aplică doar în aceeași materie civilă și comercială, bineînțeles, în cazul ambelor, astfel cum această materie este interpretată în mod autonom la nivel UE.

Sursa celor trei reglementări europene mai sus menționate se află în art. 81 TFUE, ce enunță în cadrul alin.(1), cu caracter de principiu, cooperarea judiciară în materie civilă cu incidență transfrontalieră, întemeiată pe principiul recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare și extrajudiciare. În înțelesul principiului enunțat, Parlamentul European și Consiliul, atunci când este necesar pentru buna funcționare a pieței interne, hotărâsc în procedura ordinară măsurile necesare, printre altele, pentru compatibilitatea normelor aplicabile în statele membre în materie de conflict de legi și de competență.

În literatura de specialitate s-a arătat că elementul crucial de distincție între domeniul civil/comercial și non-civil este dat de împrejurarea exercitării sau nu de către una dintre părți a puterii specifice de drept public, putere ce cade dincolo de limitele externe ale regimului legal comun aplicabil relațiilor dintre simpli particulari. În acest sens, s-a arătat că cele mai vizibile exemple ale unei astfel de exercitări a puterii publice sunt chiar materiile expres excluse din câmpul de aplicare a Regulamentului Roma II (ca, de altfel, și din cel al celorlalte două regulamente surori, Roma I și Bruxelles I Bis), în speță, materia fiscală, vamală sau administrativă.

Ceea ce prezintă importanță din perspectiva identificării materiei civile și comerciale este dat de funcția (setul de atribuțiuni specifice, conferite prin ansamblul reglementării ce îi configurează statutul juridic) îndeplinită de organul statal ce acționează, iar nu de eventuala caracterizare a acțiunii promovate în dreptul intern. Din această perspectivă, s-a arătat că și un organism privat poate exercita atribuții specifice puterii publice, dacă aceste atribuțiuni i-au fost anume conferite de către Stat³⁴.

În jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene s-a statuat în mod constant că noțiunea de „materie civilă sau comercială” constituie un concept autonom ce trebuie interpretat prin referire, pe de-o parte, la obiectivele și la sistemul acestor regulamente [în speță, obiectul analizei purta asupra Regulamentele (UE) nr. 44/2001 și nr. 1215/2012], și, pe de altă parte, la principiile generale de drept ce reies din ansamblul sistemelor juridice naționale. Pentru a stabili dacă o materie intră sau nu în domeniul de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1215/2012, trebuie să se identifice raportul juridic existent între părțile în litigiu și să se examineze temeiul și modalitățile de exercitare a acțiunii introduse. Astfel, pentru a asigura, în măsura posibilului, egalitatea și uniformitatea drepturilor și a obligațiilor care decurg din regulamentul menționat pentru statele membre și pentru persoanele interesate, noțiunea de „materie civilă și comercială” nu trebuie interpretată ca reprezentând o simplă trimitere la dreptul intern al unuia sau al altuia dintre statele în cauză³⁵.

După cum rezultă din considerentul nr. (10) al Regulamentului (UE) nr. 1215/2012, privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, sfera de incidență a regulamentul ar trebui să subsumeze toate aspectele specifice materiilor civilă și comercială, cu anumite excepții expres reglementate, în mod particular interesând aici în special aspectele care formează obiectul de reglementare al Regulamentului (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008, privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere.

³⁴ M. Weller, *Rome Regulations, Commentary*, ed. a II-a, Ed. Wolters Kluwer, Law & Business, 2015, The Netherlands, pp. 51, 52.

³⁵ Hotărârile din 11 aprilie 2013, Sapir și alții, C-645/11, EU:C:2013:228, pct. 34, hotărârea din 12 septembrie 2013, Sunico și alții, C-49/12, EU:C:2013:545, pct. 35, respectiv hotărârea din 9 martie 2017, Pula Parking d.o.o., C-551/15, ECLI:EU:C:2017:193., www.eur-lex.europa.eu.

Astfel, sfera materială de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 864/2007 [ca, de altfel, și a Regulamentelor (UE) nr. 44/2001 și nr. 1215/2012 sau a Regulamentului (UE) nr. 593/2008] este una generală, urmând a fi incidentă în toate cazurile civile sau comerciale, cu excepția excluderilor expres prevăzute în conținutul acestora care, ca orice situații derogatorii, urmează a fi interpretate restrictiv.

În consecință, interpretarea noțiunii de „materie civilă și comercială” nu poate depinde de specificul jurisdicției fiecărui stat în parte. Chiar dacă acțiunea civilă este alăturată acțiunii penale, aceasta intră sub incidența noțiunii examinate, la fel și alte acțiuni cu caracter civil, soluționate de instanțe sau chiar organe administrative, ceea ce contează fiind desfășurarea de către aceste organe a unei activități jurisdicționale (criteriul material), iar nu compunerea ori denumirea organului (criteriul formal). Sunt incluse aici și procedurile necontencioase care privesc dreptul privat *lato sensu*³⁶.

Secțiunea I. Înțelesul noțiunii de „materie civilă și comercială”

Necesitatea de a identifica un set de norme uniforme, care să se aplice tuturor statelor membre indiferent de legea aplicabilă unui anumit raport juridic concret, în scopul evitării riscului de a perturba concurența între litiganți la nivel unional a determinat apariția conceptului autonom de „materie civilă și comercială”, în mod similar celui de „obligație contractuală sau necontractuală”.

Din interpretarea dispozițiilor considerentului nr. (10) al Regulamentului Bruxelles I bis, rezultă că intenția legiuitorului Uniunii a fost de a oferi o interpretare largă pentru noțiunea de „materie civilă și comercială”, care circumstanțiază domeniul de aplicare al art. 1 alin. (1) din toate cele trei regulamente strâns legate între ele după cum am arătat și, pe cale de consecință, un domeniu larg de aplicare al acestei noțiuni. Acest lucru se poate traduce prin faptul că, în principiu, acțiunile care au drept obiect al cererii de chemare în judecată repararea unui prejudiciu aparțin materiei civile și comerciale și intră, așadar, în domeniul de aplicare al oricăruia dintre aceste regulamente. Dintr-o altă perspectivă, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a subliniat în jurisprudența sa constantă că domeniul de aplicare al noțiunii examinate este delimitat în principal ținând seama de elementele ce caracterizează **natura raporturilor** juridice dintre părțile în litigiu sau obiectul acestuia.

În aceste circumstanțe, practic orice tip de acțiune prin care se urmărește obținerea unei despăgubiri sau repararea unui prejudiciu intră în domeniul de aplicare al materiei „civile și comerciale”, cu excepția acelor domenii expres excluse. Aceasta, poate cu atât mai mult în materia necontractuală, după cum vom arăta, în care acțiunile sunt formulate de terți care, în general, înainte de producerea prejudiciului nu se află în niciun raport juridic cu pretinsul

³⁶ P. Mankowski, în Th. Rauscher (coord.), S. Leible, P. Mankowski, A. Staudinger, *Drept procesual civil european și drept internațional privat european. Regulamentul Bruxelles I. Convenția de la Lugano din 2007*, ed. a 3-a, Ed. Sellier, European Law Publishers, Munchen, 2011, pp. 98, 99, *apud*, în Gh.-L. Zidaru, *Competența în materie civilă potrivit Regulamentului Bruxelles I Bis nr. 1215/2012*, Ed. Hamangiu, București 2017, p. 24.

autor al acestuia (cu excepția unor ipoteze particulare, în care între părți există o relație juridică anterioară), singurul raport juridic justificativ al acțiunii fiind cel care decurge din faptul generator al prejudiciului.

În cauza *Volker Sonntag*³⁷, Curtea de Justiție a reținut că o acțiune civilă pentru compensarea daunelor suferite de o persoană fizică decurgând din săvârșirea unei infracțiuni este civilă prin natura sa, chiar dacă este alăturată unei acțiuni penale. Rezultă și din raționamentul juridic expus în cauza *LTU și Ruffer*³⁸ că o astfel de acțiune este în afara noțiunii de „materie civilă și comercială” doar în acele cazuri în care autorul daunelor împotriva căruia acțiunea civilă este introdusă trebuie privit ca o autoritate publică ce a acționat în exercitarea puterilor publice conferite.

Ca o concluzie, elementele esențiale pe care se întemeiază jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în ce privește noțiunea de „materie civilă și comercială” sunt reprezentate de interpretarea autonomă și cea teleologică, ambele orientate spre un câmp de aplicare cât mai larg al regulamentelor ce utilizează această noțiune (respectiv Regulamentele mai sus menționate, nr. 864/2007, nr. 593/2008 și nr. 1215/2012) pentru a facilita atingerea obiectivelor acestora, respectiv efectul lor util³⁹.

După cum s-a arătat și mai sus, chestiunea decisivă cu privire la aplicarea R.R.II este dacă materia în cauză la care se pretinde aplicarea acestuia este „civilă” (sau comercială, după cum s-a arătat), în sensul în care nu este guvernată de dreptul public⁴⁰. De altfel, acest aspect rezultă cu evidență din teza finală a art. 1 alin. (1) R.R.II, în cadrul căruia toate cele trei materii excluse expres din câmpul său de aplicare – materia fiscală, vamală sau administrativă – țin de dreptul public⁴¹.

Însă, distincția drept privat/drept public nu poate fi soluționată prin referința la terminologia și interpretarea națională aferentă. Înțelesul noțiunii de materie civilă și comercială este unul autonom, unic la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene, fiind configurată juridic în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

³⁷ Hotărârea din 21 aprilie 1993, cauza C-172/91, *Volker Sonntag and Hans Waidmann și alții*, ECLI:EU:C:1993:144, disponibilă pe site-ul www.curia.europa.eu.

³⁸ Hotărârea din 14 octombrie 1976, cauza C-29/76, *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG c. Eurocontrol*, ECLI:EU:C:1976:137, www.eur-lex.europa.eu.

³⁹ Gh.-L. Zidaru, *Competența în materie civilă potrivit Regulamentului Bruxelles I Bis nr. 1215/2012*, Ed. Hamangiu, București 2017, p. 25.

⁴⁰ G.-P. Calliess, *Rome Regulations, Comentary*, ed. a II-a, Ed. Wolters Kluwer Law International BV, Law & Business, The Netherlands, 2015, p. 470.

⁴¹ D. Lupașcu, D. Ungureanu, *Drept internațional privat. Actualizat în raport de Noul Cod civil, noul Cod de procedură civilă și Regulamentele Uniunii Europene*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 14. În acord cu soluția furnizată de R.R.II, autorii citați au subliniat că doar raporturile juridice civile în sens larg formează obiectul dreptului internațional privat, bineînțeles atunci când conțin un element de extraneitate, iar nu raporturile juridice cu element străin din dreptul public, de natură administrativă, financiară, penală sau de drept internațional public. Au învederat că explicația rezidă în aceea că raporturile de acest tip nu pot da naștere conflictului de legi, din moment ce părțile nu se află pe poziții juridice egale, ci sunt subordonate una celeilalte, partea supraordonată acționând ca titular al suveranității (*jure imperii*).